

УДК 747

Дерев'янюк Д. Ю.

студентка спеціальності 022 Дизайн, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), dinaaa.d.d.u@gmail.com

Сергієнко О. М.

старший викладач кафедри дизайну, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), lena189981@gmail.com

ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ В ІНТЕР'ЄРІ

Актуальність даної роботи зумовлена тим, що зростання виробництва на Землі стало недостатньо контрольованим, а перетворення природних ресурсів із речовини у відходи непередбачуваним. Однією з причин, чому відходи швидко забруднюють навколишнє середовище, є скорочення активного «життя» продуктів. Це стосується не тільки технічно складних виробів, а й звичайних побутових виробів. У тому числі ті, що використовуються у виробництві меблів, предметів інтер'єру та оздоблювальних матеріалів.

Екологічний дизайн, направлений у русло ідеї екологізації людства, можливо, якщо не покращити, то хоча б не погіршити сьогодинішній екологічний стан на Землі.

Мета: в даній роботі проаналізовано один із методів розв'язання екологічної проблеми – екодизайну. В основу проєкту покладено сучасні тенденції проєктної культури та загальні підходи до екодизайну, як способу гармонізації відносин «людина-природа» в інтер'єрі.

Ключові слова: екодизайн, екологічний дизайн, природні матеріали, природне середовище, екологія, проблема екологічного дизайну, інтер'єр.

Вступ. Активне зростання промислового виробництва та пошук здешевлення будівельно-ремонтних та оздоблювальних матеріалів негативно вплинули на екологічну ситуацію. Тому в останні роки питанню захисту здоров'я людей і навколишнього середовища приділяється все більша увага. Подолати кризу можливо за умови зміни світосприйняття кожної людини. Дизайн інтер'єру в еко-стилі стає втіленням свідомого ставлення до проблем навколишнього середовища.

Екологічний стиль – це створення екологічно доречного середовища для людини, яке з'явилося як відповідь на масове виробництво, шкідливе для довкілля і неухвалене ставлення до природи.

На сьогодні екологічний дизайн інтер'єру є одним з найбільш популярних сучасних стилів. Термін «екодизайн» виник виключно через турботу про збереження природи. В результаті еволюційного розвитку суспільства виникла складна структура створеного людиною штучного середовища, що пов'язано з проблемою протистояння «людина і природа». Важко точно визначити, коли з'явилася перша згадка про екостиль. Людина завжди була невіддільна від природи. Дизайнери давно використовують такі декоративні елементи, як натуральні матеріали. Як окрема течія дизайн інтер'єру в екостилі виник приблизно на початку ХХ століття. Відтоді змінився, але концепція залишилася незмінною.

Принципи екологічного дизайну. Часом екодизайн називають просто черговим «модним» напрямком в інтер'єрі. Але це не так, це ціла ідеологія, яка сформульована на принципах які дбайливо ставляться до навколишнього середовища.

Принципи екологічного дизайну сформовані на основі принципів, що належать до різноманітних дисциплін, таких як екологія, енергоощадження, ландшафтна архітектура та естетика.

Основними з таких є:

- відносно розміщення: кожен елемент розміщується відносно інших елементів таким чином, щоб вони взаємодіяли один з одним;
- кожний елемент здійснює декілька функцій;
- будь-яка функція здійснюється за рахунок багатьох елементів;
- ефективне енергопланування;
- використання біологічних ресурсів замість природних надр;
- різноманітність видів, для того, щоб система була більш продуктивною і в ній відбувалася взаємодія компонентів;
- використання природних моделей [1, с. 142].

Варто відзначити, що екодизайнери намагаються зберегти природу в первозданному вигляді, а не змінити її властивості.

Кольорова гама в екологічному інтер'єрі. Колір дуже важливий в дизайні інтер'єру. З точки зору екологічного стилю, необхідно враховувати не тільки безпеку навколишнього середовища, а й комфорт і сприйняття людей. Щоб підкреслити органічність екодизайну, використовуються кольори, які існують у природному середовищі. Немає «гламурних» відтінків, оскільки інтер'єр повинен бути максимально розслаблюючи, створюючи відчуття гармонії з природою.

Це можуть бути:

- Білий: асоціюється з чистотою та свіжістю. Світлі тони доповнюють простір і ідеально поєднуються з дерев'яними меблями. Нейтральний фон, що підкреслює зелень кімнатних рослин або фактуру оброблених природних матеріалів.
- Зелений: дає відчуття спокою і розслаблення. В символіці означає народження, поєднання і

рівновагу. Колір життя, листя, лугів і полів, завжди буде доречним в економічній концепції.

- Блакитний: сила, надійність, спокій. Колір неба і води додає об'єм і легкість простору.
- Жовтий: теплий і приємний відтінок. Колір вогню і сонця чудово підходить для створення акцентних елементів.
- Коричневий: стабільність, відданість. Колір деревної кори добре гармонує з зеленим, створюючи м'яку гаму.

Саме такі кольори характерні для природних ландшафтів. Завдяки добре підібраним відтінкам можна отримати ефект спекотної пустелі, тропічного лісу чи савани.

Екологічні матеріали. Агентство з охорони навколишнього середовища в США (EPA) у 2018 р. провело дослідження яке показало, що повітря наших квартир брудніше, ніж на вулиці. Це можна пояснити тим, що при виготовленні меблів та оздоблювальних матеріалів використовують шкідливі речовини. Професор Нікола Карслав з Університету Йорка, який вивчає хімічний стан повітря в приміщеннях проаналізував: «Жителі розвинених країн проводять 90% часу у закритих приміщеннях, однак ми набагато більше схвилювані станом повітрям, яким ми дихаємо на вулиці» [4]. Одним з прикладів поганого впливу на здоров'я людини та природне середовище є такі матеріали, як ДСП, ДВП і МДФ, які широко використовують компанії з виготовлення меблів. Здавалось, що продукт натуральний, бо виготовлений із деревини в пресованому вигляді. Головна небезпека – це формальдегід, газ в природному стані, який отримують з метану і метанолу. Його використовують при виробництві деревоволокнистих плит (ДСП, ДВП, МДФ), пластмас і фарб.

Варто звернути увагу, що в 1998 р. формальдегід офіційно визнали канцерогенним. Всесвітня організація охорони здоров'я додала його до списку речовин, які можуть викликати порушення здоров'я. Перебування в насиченому токсичними випарами приміщенні може спричинити погане самопочуття. Інтенсивне провітрювання та очищення повітря знижують обсяг випарів від меблів. Однак, формальдегід вивітрюється протягом декількох років.

Отже, важливо велику увагу приділяють екологічно чистим матеріалам. Вкладені кошти в меблі з натуральних матеріалів гарантують не тільки практичність та екологічність, але й здоров'я людини.

Натуральні матеріали, які використовують в екодизайні, не шкодять навколишньому середовищу і добре позначаються на самопочутті людини:

- Бамбук. В якості органічної сировини використовують бамбук. Він росте в країнах з високою вологістю і чистим повітрям, тому відсутні шкідливі речовини. Бамбук відрізняється своєю міцністю і надійністю. З нього виготовляють підлогове покриття, меблі й навіть шпалери.
- Натуральна пробка. Для виготовлення натуральної пробки збирають корок (зовнішній шар кори коркового дуба) який росте у Франції,

Іспанії, Італії та на Кавказі. Пробка володіє антибактеріальними властивостями та не пропускає воду, тому її добре використовувати в кухні та ванні. Також матеріал захищає від втрати тепла і має добру звукоізоляцію.

- Ротанг. Натуральний ротанг – це матеріал, який являє собою стебла ліани Каламуса, після спеціальної обробки гілки ротанга легко згинаються, що дозволяє експериментувати з різними формами. Ротанг зростає в тропічній Азії, саме тому Азія є основним постачальником ротанга у світі. З рослини виробляють крісла, столи та стільці. Але є один недолік меблів – це нестійкість до вологості.
- Натуральні тканини. В стилі «еко» використовують натуральні тканини (виготовлені із волокон рослин, вирощених без застосування хімікатів) такі як бавовна, льон, шовк і рами (тканина виготовлена з кропиви).
- Грибний пластик. Альтернативний варіант штучного пластику – це грибний. Еко будинок Fab Tree Hab Living House був зведений інженерами з Terreform ONE і Genspace. Всі меблі в цьому будинку складається з грибів. Переваги цих меблів: низька ціна виробництва і натуральність. Також вона розкладається в ґрунті й перетворюється на добриво.

Отже, важливо робити вибір на користь натуральних матеріалів. Люди починають розуміти що у світі перед нами постають серйозні екологічні проблеми. Також екологічний інтер'єр допомагає зберегти здоров'я та попіклуватися про природу.

Висновок. В екодизайні, як новому напрямку в інтер'єрі, є оптимістичне майбутнє. Люди починають розуміти що у світі перед нами постають серйозні екологічні проблеми. Тому сьогодні виховання повинно бути спрямоване на компетентність збереження здоров'я і навколишнього середовища. Екологічно чисті матеріали, які можна застосувати для оформлення інтер'єру, повинні стати більш популярними, адже попит народжує пропозицію.

Для розв'язання екологічної проблеми можна збудувати більшу кількість заводів, винайти нові, безпечні для навколишнього середовища технології утилізації сміття або альтернативно використовувати старі предмети в інтер'єрі.

Використання екодизайну стає першочерговим питанням в сучасному світі.

Література

1. Близнюк М. М. Екологічний дизайн: теоретичні основи, принципи, освітня складова. *Вісник ЛНФМ*, 2017. Вип. № 33. С. 141–153.
2. Близнюк М. М. Екологічний напрям дизайнерської творчості. *Художній авангард: пошук нової мистецької парадигми*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (8–10 квітня 2015 р.). Херсон, 2015. 185 с.
3. Куратова М. Екодизайн в Україні або новий підхід до проектування інтер'єрів. *Актуальні проблеми сучасного дизайну*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2018 р., м. Київ): у 2-х т. Київ: КНУТД, 2018. Т. 2. С. 174–177.

4. Повітря у приміщеннях. Як його покращити. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-fut-54115431> (дата звернення: 20.12.2022).
5. Стиль еко в інтер'єрі. URL: <https://www.design-interiors.com.ua/ua/styles/eko> (дата звернення: 20.12.2022).
6. Сучасний інтер'єр в еко-стилі: особливості дизайну. URL: <https://design-homes.ru/idei-dlya-doma/sovremennyy-interer-v-eko-stile-osobennosti-dizajna-60-foto> (дата звернення: 20.12.2022).

Derevianko Diana, Student of the Specialty 022 Design, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), dinaaa.d.d.u@gmail.com

Sergienko Elena, Senior Lecturer of the Department of Design, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), Lena189981@gmail.com

PRINCIPLES OF USE OF ECOLOGICAL DESIGN IN THE INTERIOR

The relevance of this work is due to the fact that the growth of production on Earth has become uncontrolled, and the transformation of natural resources from matter to waste is unpredictable. One of the reasons why waste is rapidly polluting the environment is the reduction of active «life» of products. This applies not only to technically complex products, but also to ordinary household products. Ecological design, directed toward the idea of human ecology, perhaps, if not to improve, then at least not to worsen the current ecological state on the Earth.

Objective. In this paper, one of the methods of solution of ecological problem – ecosdesign is analyzed. The project is based on modern design culture trends and general approaches to eco-design as a way of harmonizing human-nature relations.

Keywords: Eco-design, ecological design, natural materials, environment, ecology, the problem of ecological design, interior.

УДК 001.895:629.525

Струкачова Л. М.

старший викладач кафедри дизайну, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), lsdesign.proj@gmail.com

ЩОДЕННИК ВІЙНИ ОЧИМА СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ: ДО РОЗРОБКИ ОСОБИСТІСНИХ МОДЕЛЕЙ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Проаналізовано проблеми, які виникли перед викладачами в умовах воєнного стану в Україні, представлено досвід роботи з організації індивідуальних творчих завдань зі студентами-дизайнерами.

Ключові слова: робота викладачів в умовах воєнного стану, творчість студентів, війна в малюнках та плакатах, щоденник історії війни.

Вступ. З початку повномасштабного військового вторгнення країни-агресора на територію України, що відбулося 24 лютого 2022 р., заклади вищої освіти опинилися перед низкою проблем. Це – і знищення агресором майна університетів прифронтових міст, і поява нових окупованих територій, університети з яких повинні були самостійно переїхати до непідконтрольних територій разом із майном, і переїзд на територію інших регіонів країни або за кордон окремих представників викладацького складу та студентів. З'явилися і проблеми через відсутність гарантій безпеки при наданні освітніх послуг та збереження їх високої якості.

Крім таких загальних проблем, постали нові питання і перед викладацьким складом закладів вищої освіти. Так, дистанційне навчання здобувачів вищої освіти денної форми стало реальністю нашого життя ще у 2020 р. разом з появою пандемії COVID-19. Вже тоді викладачам треба було розв'язувати питання, як при дистанційному навчанні не втратити якість освітніх послуг, шукати нові методи, форми та можливості цифрового навчання. Крім того, при дистанційному навчанні зростає і психологічне навантаження на викладачів, потрібно було шукати ефективні методи психологічного розвантаження, щоб запобігти завчасному професійному вигоранню.

Постановка завдання (мета роботи). Автор ставить за мету проаналізувати проблеми, які постали перед викладацьким складом закладу вищої освіти на прикладі роботи зі студентами кафедри дизайну в умовах воєнного стану, познайомити з деякими формами та методами навчання, які більш ефективні для студентів творчої спеціальності.

Воєнний стан спонукав викладачів закладів вищої освіти до максимального використання новітніх цифрових технологій і можливостей дистанційного навчання для досягнення освітніх задач організації ефективного та якісного навчального процесу, який забезпечує здобувачів вищої освіти знаннями й вміннями з обраного фаху.

Викладачі в дистанційному освітньому процесі застосовують різні методи, форми та можливості цифрового навчання. Лекційні заняття проводяться з використанням демонстрацій та презентацій у форматі відеоконференцій. Викладачі використовують різноманітні сервіси Zoom, Skype, Microsoft Teams, Google Hangouts Meet та ін. Технічні засоби й методичне забезпечення для організації сучасного дистанційного навчання відпрацьовані непогано. Але в умовах воєнного стану з'явилися нові проблеми.

Слід констатувати, що умови, в яких студенти працювали в період карантину все ж таки були